

עדכון לקוחות גילוי דעת 2/19 בעניין כוח שוק משמעותי

תיקון חוק התחרות אשר נכנס לתוקף בחודש ינואר 2019 הרחיב את הגדרת בעל מונופולין וכיום, בעל מונופולין מוגדר גם כמי שמחזיק ב"כוח שוק משמעותי" (וזאת גם אם נתח השוק שלו נמוך מ-50%). לאור חוסר הבהירות שנבע משינוי זה והקושי בהערכת קיומו של כוח שוק ללא הנחיות ברורות, הודיעה רשות התחרות כי לא תחל באכיפה של ההגדרה בטרם יפורסם גילוי דעת סופי בעניין.

אתמול (21 ביולי 2019), לאחר שימוע ציבורי, פרסמה רשות התחרות נוסח סופי לגילוי הדעת. בעקבותיו, מתכוונת רשות התחרות להתחיל באכיפה כלפי גופים שהתיקון לחוק הפך אותם לבעלי מונופולין.

גילוי הדעת מסביר שכוח שוק משמעותי הוא הכוח לקבוע, לאורך זמן, תנאי אספקה (ובכלל זה מחיר) הנחותים באופן משמעותי מאלה שהיו שוררים בשוק תחרותי. חברה תיחשב כבעלת כוח שוק משמעותי כשאינן גורמים המרסנים אותה והיא יכולה להרע את תנאי האספקה שהיא מעניקה ללקוחותיה ללא חשש משמעותי מתגובתם הצפויה של הלקוחות (מצד הביקוש) או של מתחריה (מצד ההיצע).

גילוי הדעת מונה שורת אינדיקטורים הנוגעים למאפייני השוק והמוצר אשר משפיעים על הריסון מצד הביקוש ומצד ההיצע ועשויים ללמד על קיומו של כוח שוק משמעותי לרבות נתח השוק של החברה והתנודתיות של נתחי השוק בענף; מספרם ומעמדם של מתחריה; מידת הבידול בין המוצרים בענף; קיומם של חסמי מעבר, חסמי הכניסה או התרחבות בתחום.

כמו כן, גילוי הדעת קובע כי פרקטיקות התנהגות מסוימות של חברה, בשילוב עם בחינת מאפייני השוק והמוצר, עשויות לחזק את המסקנה שהיא מחזיקה בכוח שוק משמעותי. כך לדוגמה, היכולת של חברה לכפות על לקוחותיה להתקשר עמה באופן בלעדי או להתנות את רכישת המוצר ברכישתו של מוצר אחר וכן, פרקטיקה של קביעת תנאי התקשרות שונים לעסקאות או ללקוחות בעלי מאפיינים דומים.

עם זאת, גילוי הדעת מדגיש כי רווחיות גבוהה כשלעצמה אינה עדות מספקת לכוח שוק משמעותי, וכי לא כל מי שמוכר במחיר שהוא מעל עלויות הייצור שלו ייחשב לבעל כוח שוק משמעותי.

גילוי הדעת מייחס, בין היתר, ל"אפקט הרשת", לקיומו של שוק "מוצרי המשך", ולהיותה של החברה הנבחנת במצב של אינטגרציה אנכית כמאפיינים מיוחדים אשר עשויים להשפיע על אופן בחינת קיומו של כוח שוק משמעותי. כמו כן, ישנה התייחסות ספציפית לאפשרות לפיה חברה תחזיק כלפי לקוחותיה בכוח שוק שמקורו בהתנהלות מתואמת עקבית ומקבילה למתחרותיה בשוק (גם אם ללא תיאום מפורש או משתמע) שבה הן נמנעות מלחזר זו אחר לקוחות של זו או מלהציע הצעות משתלמות ללקוחות החברה האחרת אשר פונים אליה.

נזכיר – אין איסור בחוק להחזיק בכוח שוק משמעותי והחוק אינו אוסר על חברה להיות בעלת מונופולין. האיסור הוא על ניצול המעמד המונופוליסטי לרעה. כדי שחברה שהיא בעלת מונופולין תיחשב כמפרה את הדין – תמיד יידרש יסוד נוסף של התנהגות שעולה כדי סירוב בלתי סביר לספק או ניצול מעמד לרעה.

מוזמנים להאזין לראיון של עו"ד מתן מרידור, ראש מחלקת תחרות, הבוקר (22/7/19) בגלי צה"ל, בו התייחס לכללי המשחק החדשים שהגדירה רשות התחרות

<https://iframe.dacast.com/b/48554/f/719318>

*הסקירה לעיל הינה כללית ואין בה כדי להוות חוות דעת משפטית – בכל שאלה או הבהרה נשמח לעמוד לרשותכם
עו"ד מתן מרידור, מנהל מחלקת תחרות meridor@agmon-law.co.il